

Ooit een buurman.....

Erik

Even vanuit een satelliet bekeken:

Wim

Anne Johan

Lex

René

W Daniel-
contigent

**FRITS VAN
OOSTROM**

**NOBEL
STREVEN**

Het onwaarschijnlijke maar
waargebeurde verhaal van ridder
Jan van Brederode

79993425

Disclaimer:

- Ben geen historicus !
- Ben geen literatuurwetenschapper (ben 'slechts' een β)

Proclaimer:

- Ben heel anders naar de Middeleeuwen gaan kijken
- Heb de rol van de Heren van Brederode altijd onderschat
- Het lezen van Nobel Streven is echt een aanrader!

Bijzonder contact met Prof. Frits van Oostrom, President KNAW

Inspirerende bijeenkomsten met Akademiehoogleraren

Onderwerpen:

- Brederodes: Een trots en belangrijk geslacht
- De 7e Heer van Brederode: Jan
- Zijn leven als kartuizer (waarom?)
- ‘De picante affaire’
- Zijn trieste einde
- En hoe ging het verder met de Brederodes?
- **Bijdrage Frits van Oostrom (ongeveer 11:45)**
- Vragen/ discussie

Waarom is Jan van Brederode zo interessant voor Mediëvisten?

Hoe weten wij zo veel?

1. Jan Gerbrandszoon van Leiden (1490) schreef:

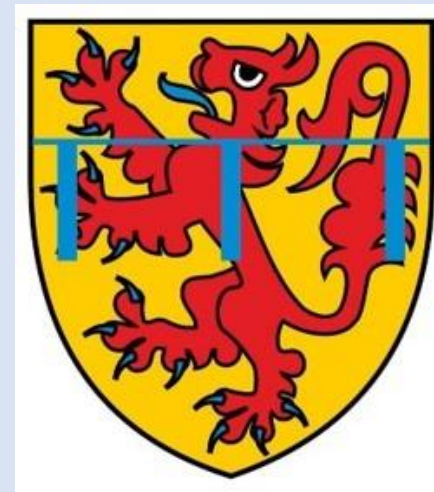
Kroniek van Hollandse adel (*Cronica illustrium dominorum de Brederueden*)

Sicco, zoon van derde graaf van Holland (naam Brederode)

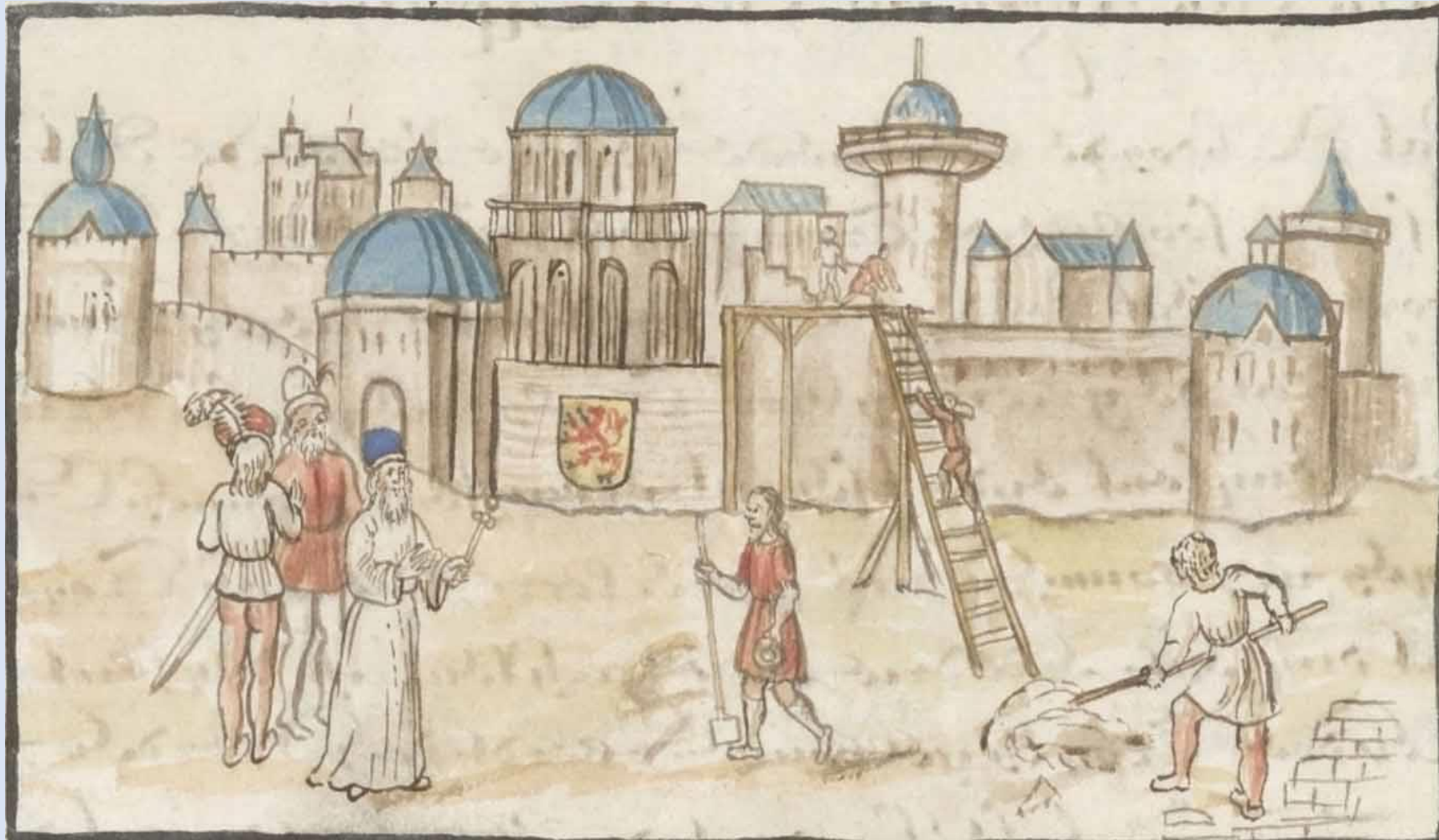
Meer waarschijnlijk: bastaardzoon van Graaf Willem I met vrouwe van Teylingen

Hoe dan ook.... : niet zo maar adel!

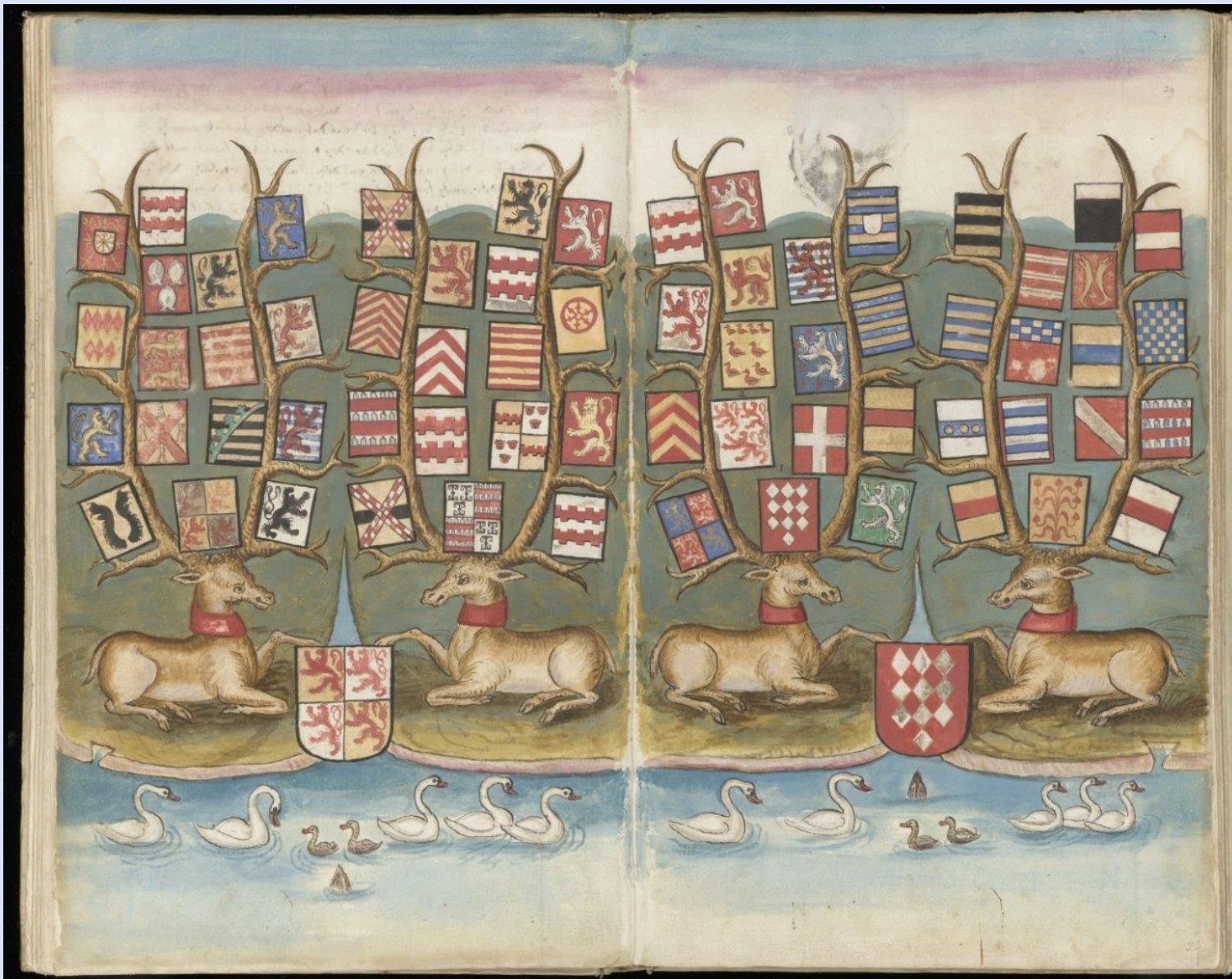
Zijn
opvolger Sigisbert begiftigde zijn jongste zoon Thierry
(Nederlands: Dirk) met een nieuw gesticht graafschap
aan de Noordzee: Holland. Aldus was deze edele vorst,
graaf Dirk de Eerste van Holland, gesproten *vanden
rechten boom ende originael wortele ende stam van de
Trojaansche coningen van Vranckryck.*

Brederodewapen met
barensteel

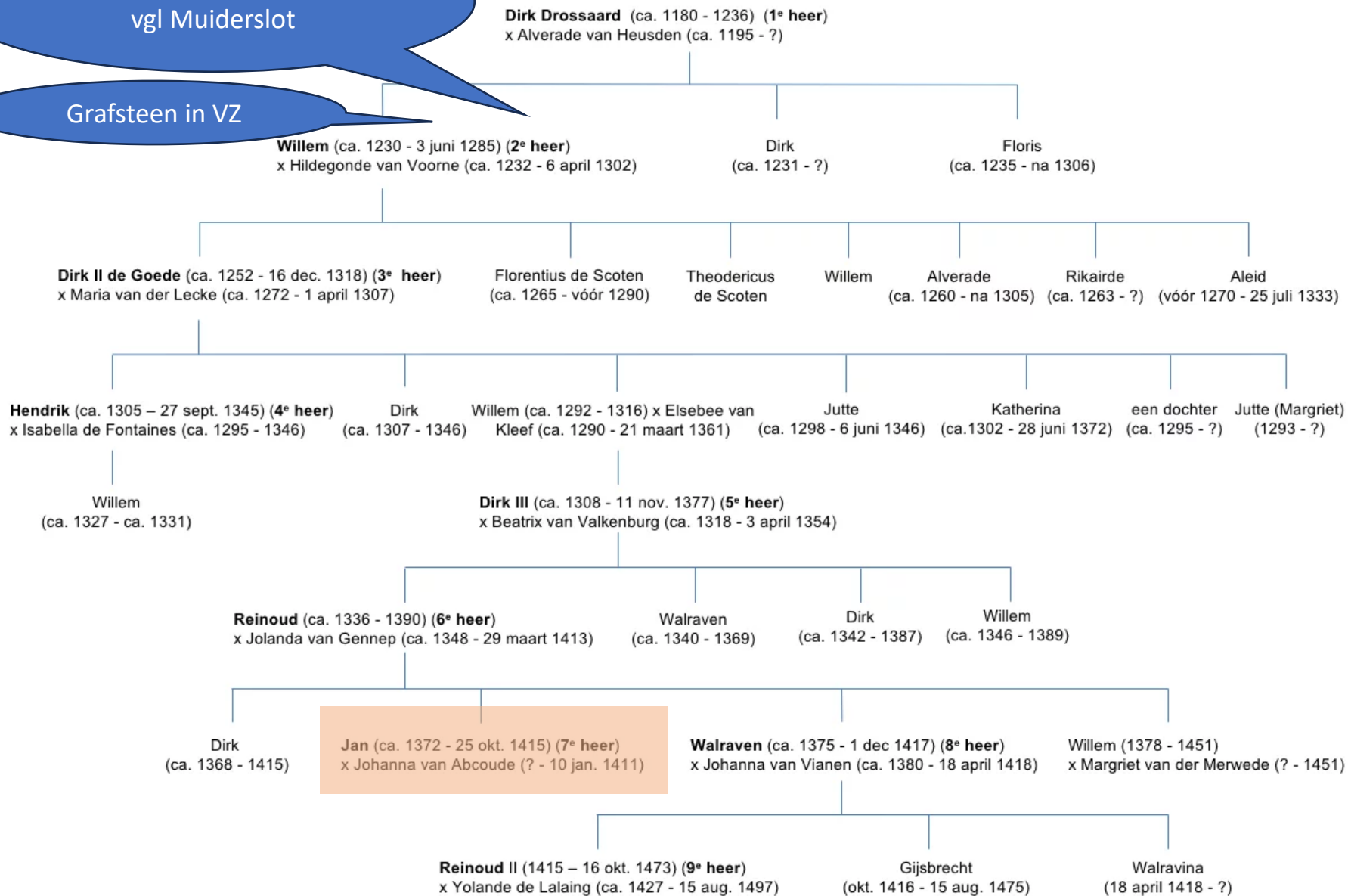
Kroniek Jan van Leiden : Wapen van Brederode op de stadsmuur van Troje

Miniatuur in een handschrift van Jan van Leidens Brederodekroniek

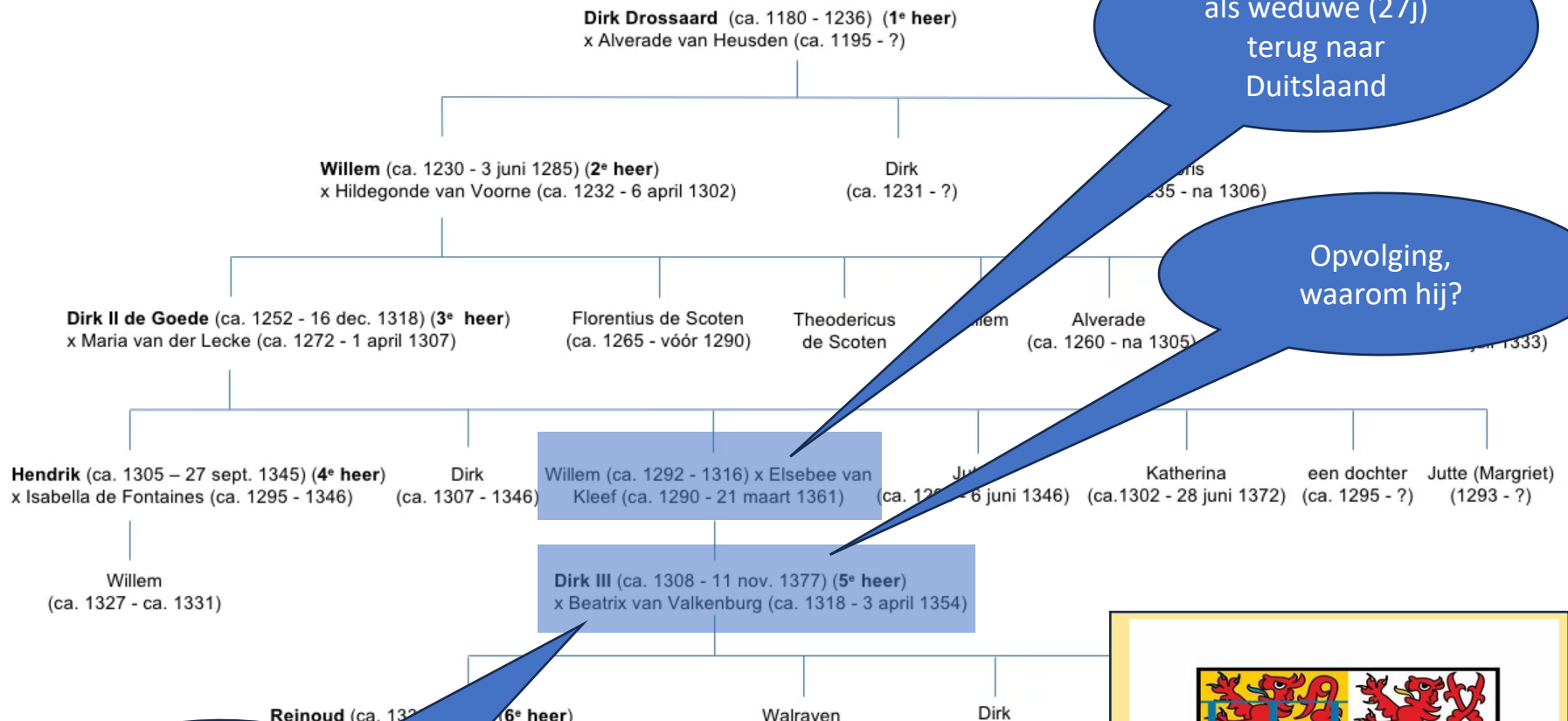
Bouwer slot van Brederode,
vgl Muiderslot

Grafsteen in VZ

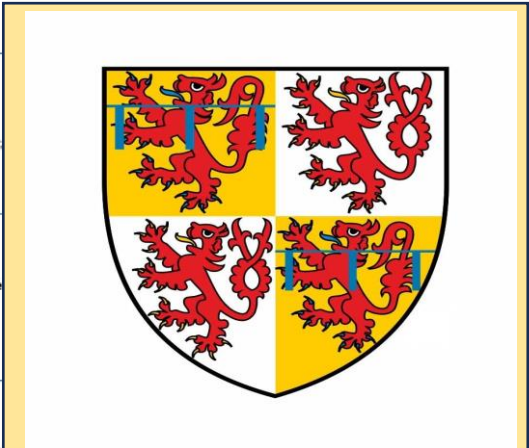
Grafzerk van Willem van Brederode (2^e Heer van Brederode) en Hildegonde van Voorne, gevonden in Engelmunduskerk Velsen Zuid (1967)
Skeletten waren zeer goed bewaard en 'klopten' qua lengte, leeftijd. Munt van Florus V.
Bewijs van voorname status van huis Brederode.

Verarmd Duitse adel,
als weduwe (27j)
terug naar
Duitsland

Opvolging,
waarom hij?

Pikant detail: de
ruines van Brederode
en Valkenburg zijn de
'mooiste ruines in
Nederland'

Gekwartileerde wapen
Brederode - Valkenburg

Dirk Drossaard (ca. 1180 - 1236) (1^e heer)
x Alverade van Heusden (ca. 1195 - ?)

Willem (ca. 1230 - 3 juni 1285) (2^e heer)

Dirk

Floris

Er werd goed geleeft, blijkend uit de restanten van dieren die werden gevonden in de slotgracht van Huize Brederode:

Jachtwild, walvis, snoek, reigers, zaagbek, kraanvogels, lepelaars, wild zwijn, zeearend;

alles BEHALVE zwanen!

Dat was privilege van de Graaf van Holland

Zwanenhalsband, gevonden in de slotgracht

Dirk
(ca. 1368 - 1415)

Jan (ca. 1372 - 25 okt. 1415) (7^e heer)
x Johanna van Abcoude (? - 10 jan. 1411)

Walraven (ca. 1375 - 1 dec 1417) (8^e heer)
x Johanna van Vianen (ca. 1380 - 18 april 1418)

Willem (1378 - 1451)
x Margriet van der Merwede (? - 1451)

Reinoud II (1415 – 16 okt. 1473) (9^e heer)
x Yolande de Lalaing (ca. 1427 - 15 aug. 1497)

Gijsbrecht
(okt. 1416 - 15 aug. 1475)

Walravina
(18 april 1418 - ?)

Nu de generatie van Jan van Brederode:

Waarom werd niet zijn broer Dirk de 7e Heer van Brederode?
 zijn roeping / geen echte ridder / geen belangstelling ??

Dirk ging the klooster in! *(daarover later meer)*

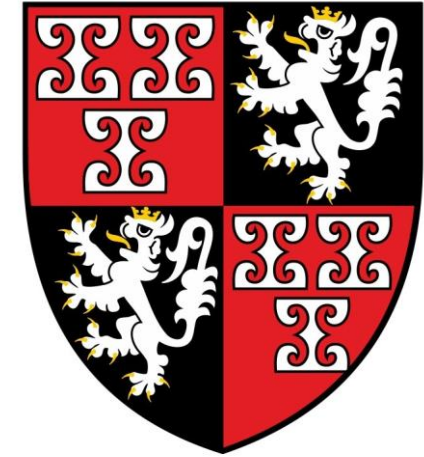
Brederodes waren door de eeuwen heen machtig en rijk geworden:

- Grootgrondbezit in Kennemerland en buiten Holland, vele pachters, tienden belasting
- vis-, jacht- en windrechten (molens),
- medezegelaar bij belangrijke beslissingen (namens de Graaf van Holland)

Naast privileges ook veel verplichtingen: zoals de Heervarten (tegen Friezen en van Arkels)

Het enig bewaarde zegel van Jan als heer van Brederode (1396)

Zeer berekenend huwelijk! (M=20, V>18)

Johanna was **erfdochter** van Abcoude, wat een zeer rijk geslacht was
 Ogenscheinlijk weinig ‘kapers op de kust’ (broer Zweder en **neefje Jacob van Gaasbeek**)

Maar..... de huwelijksvoorwaarden waren exorbitant!
 (betalingen door Jan van Brederode aan vader van Johanna (Willem van Abcoude)
 Geslachten waren beide zeer machtig en rijk en in evenwicht.
 Oude adel (‘oud geld’) was uit op allianties met groot grondbezit!

Brederode’s leenheer was de Graaf van Holland en van Abcoudes de Bisschop van Utrecht!
 Jan van Brederode moest nu ook Heervaarten uitvoeren voor Abcoude, dus Utrecht.

En... het geheel van deze verplichtingen werd uiteindelijk zijn ondergang

*Al na een paar jaar moest de huwelijksvereenkomst worden herbevestigd, mede
 gezegeld door de Graaf van Holland*

Jan moest meteen aan de bak':

'Een van de **eerste heervaarten** voor de bisschop van Utrecht was tegen de Drenten:

Duizenden manschappen (gezien ook de proviandlijst: o.a. drie duizend zalmen)

Het was ook nog in periode dat de Zwarte Dood 'rondging'

Steeds nieuwer militair materieel, boogschutters, blijdes en 'steenbussen'

Na zes weken werd Coevorden veroverd en meteen met de grond gelijk gemaakt!

Jan had eerst nog weduwentoelage moeten vastleggen (voor het geval dat...)

En al druk bezig ... voor zijn broer (Willem) een plaats als bisschop van Luik te regelen.
Maar daar was Albrecht van Beieren ook al bij de Paus voor aan het lobbyen.

Oorkonde van 18 februari 1397 met
belofte voor bijstand door Jan,
Walraven en twee andere edellieden,
aan Albrecht van Beieren

Wederdienst voor steun 'by onsen
Heiligen vader den Paus' om te
bevorderen dat 'onse lieve broeder en
neve Willem van Bredeorde', bisschop
van Luik zal worden

Ook veel strijd rond de nieuwe graaf van Holland (Albrecht van Beieren)
(moord op zijn maitresse Aleid van Poelgeest en meesterknaap Willem Cuser)
Dit was ook onderdeel van strijd tussen Hoeken en Kabeljauwen.
Vele afrekeningen, moorden, huizen verwoest en stenen gebruikt voor plaveisel
Binnenhof!

Jan van Brederode ontspring de dans en wordt uitgenodigd voor viering tweede huwelijk
Albrecht van Beieren. (M 58, V 18!)

Albrecht stuurt briefje aan moeder van Margaretha van Kleef of zij haar dochter
'in Den Haghe brenghen woude ende laten se hem daar beslapen'
Feest met luisterrijke banketten (uit Kennemerland 4 wagens met zwanen naar DH voor
consumptie), wel veel spanning

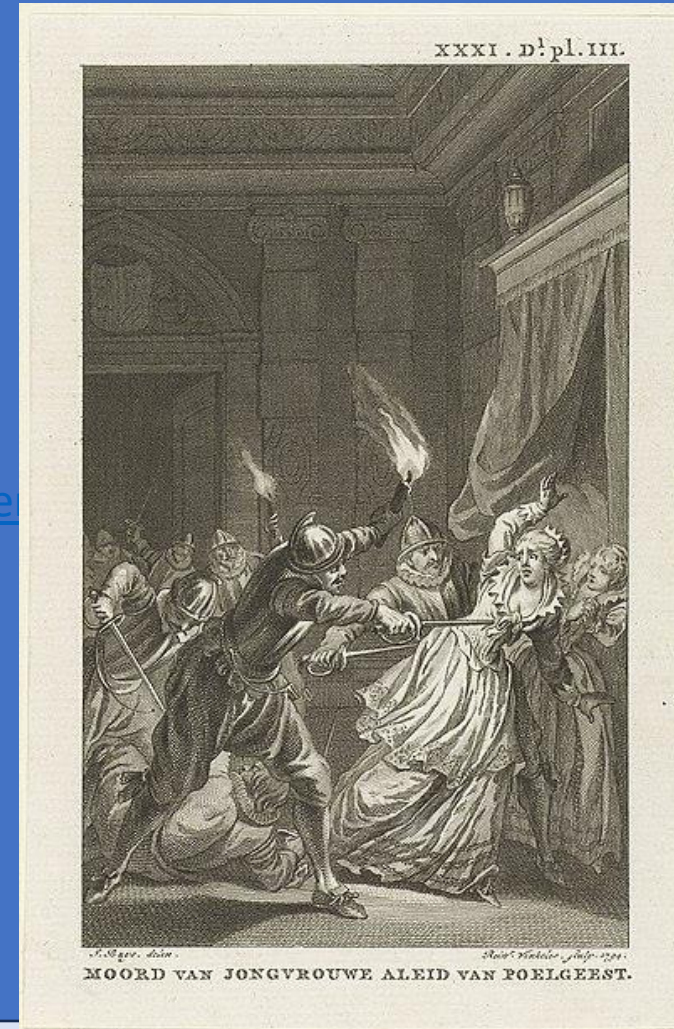
Hofdichter (Willem van Hildegasberch):

*So wye in brulofts feeste comen,
Die moghen sonder zonde hoven,
Gode te dancken ende te loven
Laten sijt hoff in sijnre waerde
Sonder nijt of hoveerde.*

In 2008, ter gelegenheid van de zeshonderdste sterfdag van Van Hildegasberch, vierde het Hillegasbergs
Mannenkoor zijn jubileum met de uitvoering van een speciaal door de componist Marco Kalkman op muziek gezette
tekst van 'Meester Willem'.

Gravure van Johann Wilhelm Kaiser uit 1843,
moord op Aleid van Poelgeest en Willem Cuser
(1392).

Albrecht luistert goed naar Meester Willem en sluit vrede met zijn zoon (Willem van Oostervant)

Op zoek naar gezamenlijke tegenstander: de Friezen (ipv moslims mores leren!)

Dat was ook een heidens volk,

en de stoffelijke resten van Willem IV waren nog in Friesland (Slag bij Warns 1345)

Albrecht cs. ging ten strijde:

15,000 man, 200+ schepen, 11,000 vaten bier, 2,000 koeien, 20 ovens aan boord schepen
Buitenlandse huurlingen (zeer effectieve Engelse boogschutters; ondanks toezegging geen Fransen (*'trop tard, mais merveilleusement bien habillé'*))

Wapenserie Kuinre met boven in het midden het wapen van Brederode

Volgens de Henegouwse chroniqueur Froissart deden veel Hollandse vrouwen hun ridders snikkend uitgeleide.

Eerste teken aan overkant was Friezin!

Bij tweede veldtocht ook gebeente van Willem IV !

Jan van Brederode wordt commandant bolwerk Stavoren, maar nieuw probleem!

Na zeven jaar huwelijk nog geen erfgenaam!

Waarom : zwakke genen bij de Abcoudes, of te veel bloed aan de handen van de Brederode na ettelijke oorlogen? Wraak van God!

Van alles werd geprobeerd:

- Letten op maanstand en posities bij de coitus
- Die te verrichten in vruchtbare wind
- Goed wijn mengen met gestampde testikels van een haas
- Parels dragen
- Amulet op naakte lichaam van de vrouw
- Spreuken fluisteren in oor vrouw tijdens de coitus (wel rechteroor!)
- Idem klein hapje uit brood en rest over het hoofd gooien
- Man: eten van kaas, die uitgeboord was met appelboor
- Man 24 uur lang met broek op zijn hoofd lopen
- Let op: Volgens geloof verboden, beter was gulle gaven aan de kerk
- Priester kwam ook het echtelijk bed zegenen!

- En dan desnoods de bedevaart (keuze van
- Koning van Polen: gezant naar schrijn van
- toen ook al naar Santiago de Compostella
 - Tussen 1361-1481 **15-duizend pelgri**
- Jan ging naar het 'vagevuur van Sint Patri
 - Het was de meest ridderlijke van alle
 - Hollandse pelgrims klaagden bij de p
 - paus liet de grot sluiten
- De reis duurde meer dan dertig dagen en
- NB de angst voor de duivel was heel reë

Gruwelikheden van de hel, afgebeeld in een handschrift van Guillaume de Digullevilles *Pèlerinage de l'âme (Bedevaart van de ziel)*

- En dan
- Koning
- toen o
 - Tu
- Jan ging
 - He
 - Ho
- pa
- De reis
- NB de a

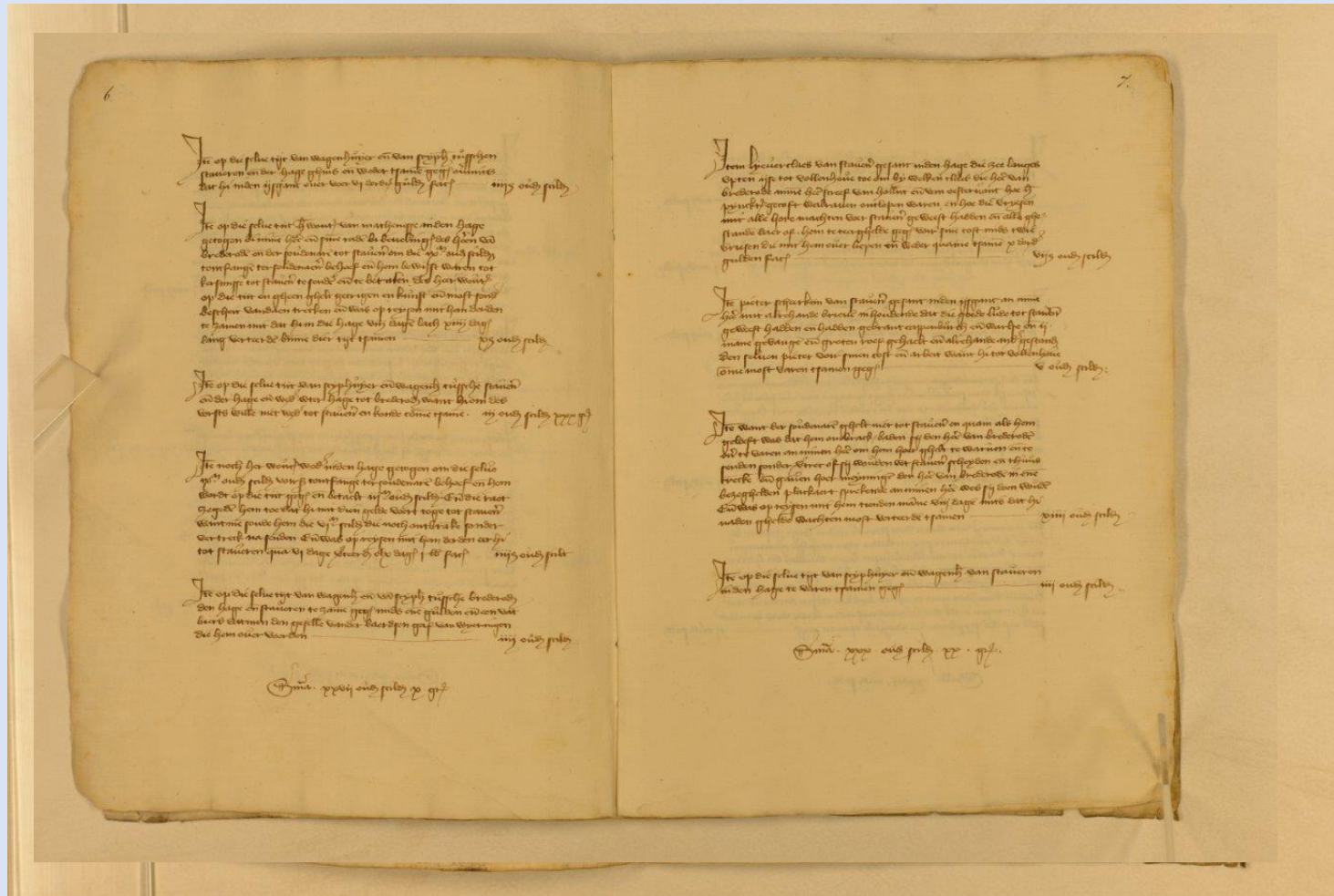

Kasteel Brederode en de kapel in Santpoort, aan de duinrand, op een kaart van Joost Jansz. Beeldsnijder (1575)

Na paar maanden veilig thuis, maar

Jan moest meteen weer aan het werk voor de Graaf en werd kapitein in Staveren

Weinig gelegenheid dus om te bepalen of pelgimage **'vruchtbaar'** geweest was

2. Gedetailleerde rekening van Jans kapiteinschap in Staveren

Heer van BredeRode werd Heer van Brede **Node!**

Vele andere pogingen om geld te verdienen,

Bijv. Munten slaan in Waalwijk

Maar ook steeds meer oorlog (o.a. tegen van Arkels!)

Het vaandel van de Brederodes werd steeds valer

Twee Problemen: Geldzorgen en geen nakomelingen

Ultieme oplossing!

Win-win situatie!

1401 Jan en Johanna worden beide kloosterling,
resp. bij de Kartuziers en de Dominicanessen

Vraag: Roeping of financiële noodzaak?

Munt uit Waalwijk, geslagen door
Jan van Brederode

Iets over kloosters:
Kartuizerstichtingen in veertiende en
vijftiende eeuw

Kartuizers waren populair bij de adel,
Een klooster was sowieso een geliefde
'**uitvoegstrook**' voor overtollige kinderen
en bastaards.

Diverse kinderen maakte carrière tot
kanunnik of bisschop en... met pauselijke
goedkeuring kun je het klooster ook
weer verlaten.

Kartuizers waren heel streng, ook
vegetarisch met heel strak dagritme,
verbod om te praten, behalve tijdens de
2,5 uur durende wandeling per week.
(pm nonnen)

Broer Dirk (van Jan) was clericus redditus

Het belangrijkste klooster van de kartuizers, in Grande Chartreuse

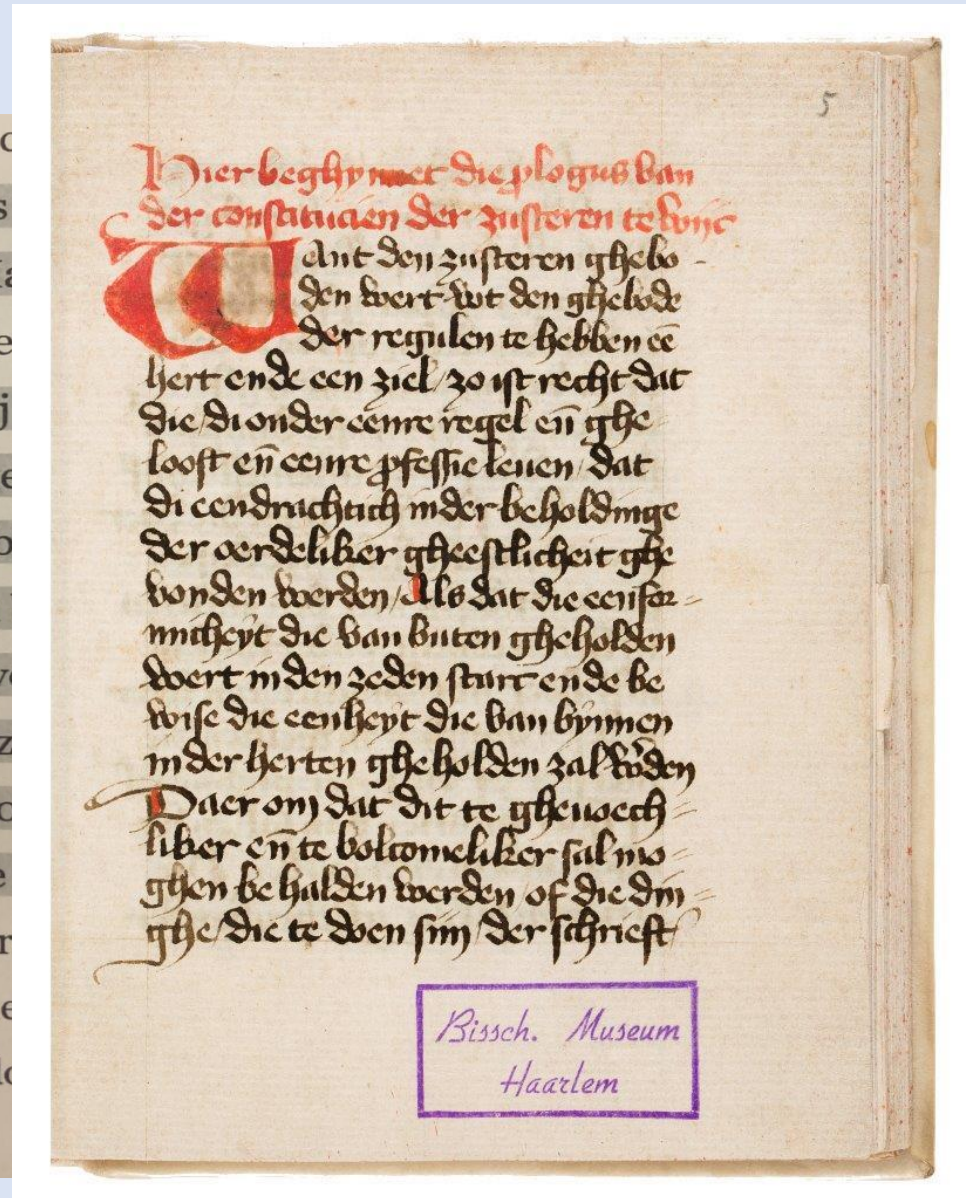

Gesticht door Bruno van Keulen (rond 1084)

De kloosters (streng regiem):

Aansluitend richt de Heilige Vader zich op de 'in Christus geliefde dochters, de prioressen van het klooster van de Heilige Maria Magdalena stad Wijk bij Duurstede', en reikt hun de hand ter wille van hun eigen bestwil. Hij verzoekt dat de ramen van het klooster zodanig gesloten moeten zijn 'dat zelfs van dichtbij geen beweging geworpen op de nonnen', en dat er geen bezoek mogen worden toegelaten, 'onder welk verband dan ook'. Een uitzondering vormen vanzelfsprekend de priesters, en werklui die bijvoorbeeld moesten begraven. Bij dergelijk bezoek dienen de kloosters te worden geïsoleerd in één of twee vertrekken de mensen die arriveren of vertrekken hebben noch zelf worden gezien, in geen geval de nonnen'.

Begin van de Middelnederlandse regelbrief voor de zusters
van het Maria Magdalenaklooster

De kloosters: wat als een non wil terugkomen...

Als een zuster –
bijvoorbeeld door liefde van buiten verlokt – het
klooster heeft verlaten en berouwvol terugkeert, zal zij
enkel in genade worden aangenomen nadat zij, met
ontbloot bovenlichaam, languit liggend om vergeving
heeft gesmeekt onder de geseling der roede. Maar voor
alles moet de muur van de clausuur hoog en sterk zijn,
met hoogstens één deurtje dat alleen met twee
verschillende sleutels kan worden geopend en waarvan
er één berust bij de vicaris van het klooster [zijnde
Schenck]. In de muur mag een spreekvenstertje zitten,
mits getralied en met luiken met scherpe klinknagels,
'zodat tussen binnen en buiten geen *beroeringhe* kan
komen'.

1401 Jan en Johanna worden beide kloosterling,
resp. bij de Kartuziers en de Dominicanessen

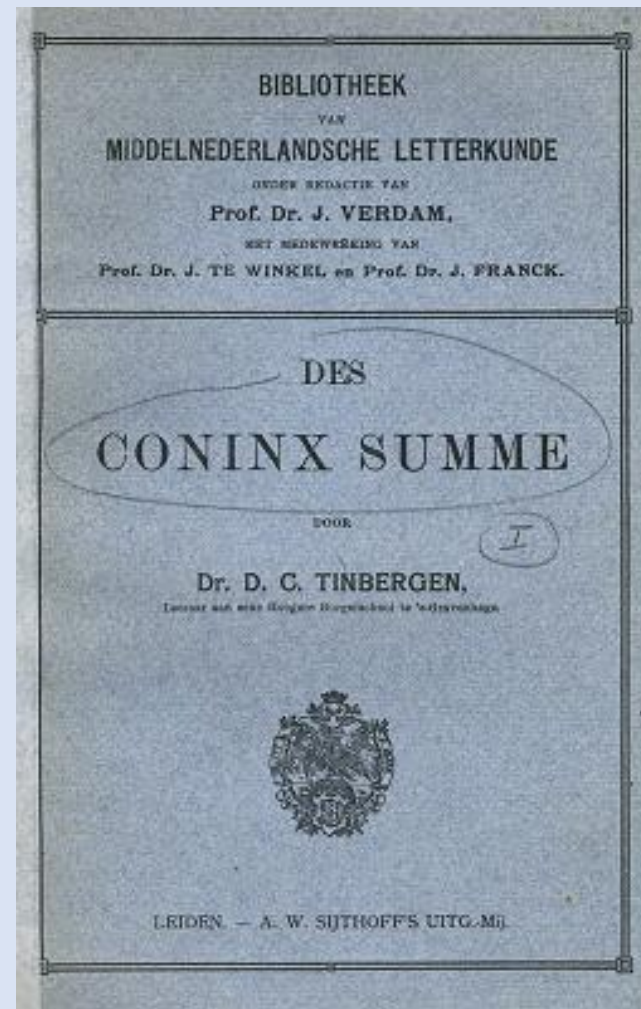
Vraag: Roeping of financiële noodzaak?

Bruidschat terug!

Geld beschikbaar voor Walraven om huwelijk aan te gaan (en nakomelingen?)

3. Jan krijgt heel ander leven! (als vertaler van Franse tekst *Somme de Roi* !)

Deze *Somme le roi* ('Summa
[=encyclopedie] voor de koning') was een pedagogisch
werk aan de hand waarvan men aan gewetensonderzoek
kon doen ter voorbereiding op de biecht, maar ook een
vademecum voor het leven als geheel. Speciaal voor
leken geschreven, helder van opzet en stijl en met het
koninklijke zegel bevestigd, viel *Somme le roi* brede
verspreiding ten deel. Vandaag de dag resteren van de
tekst nog altijd tachtig middeleeuwse handschriften.

Miniatuur van Sobrieté, Gloutonnie en de rijke vrek in een luxe handschrift van Somme le roi

1. Hier beghint een seer merkelic boec,⁺ dat gheheten is Die Coninx Summe.^{aant.}

Sonderlinghe lieve ende seer gheminde neve ende broeder in Jhesu Cristo!¹⁾

Want ic broeder IAN VAN RODE²⁾, convaers der cartuser oerde tot Seelem, grote begheerte hebbe tot uwer ewigher salicheit, sonderlinghe dat ghi na den gheboden gods u leven leyden mochtet, so en heb ic mi niet een luttel arbeyts laten verdrieten ende heb u over⁺ ghe- | | set uten fransoyse in duutsche, int iaer ons heren dusent vierhondert ende achte³⁾, een boec dat een groet

Wat maakt 'des coninx

- Geschreven door ridder
- Zeer rijk taalgebruik
- Veel Hapaxen (unieke w
- Veel emoties, in toevoe

Ook met de belendende horeca van gokhuizen, bordelen, badhuizen en kermisvermaak is Jan van Brederode overduidelijk vertrouwd – zoals hij in het algemeen goed op de hoogte blijkt van wat en wie er in de wereld omgaat. De catalogus van rollen en beroepen in *Des coninx summe* bevat niet alleen de voorspelbare ridders, heren, priesters, monniken, nonnen, boeren, schouten, baljuwen, rechters en kooplieden, maar ook: paardenhandelaren, geldwisselaars, brouwers, koppelaars, hoveniers, strafpleiters, makelaars, gokkers, dieveggen, waarzeggers, *heelgezellen* en hun tegenvoeters *redegezellen* – dat wil zeggen vrienden met wie men respectievelijk geheimen deelt en honderduit kletst – *barenteeres* [=afzetters], *reerovers* [=lijkberovers], hoeren, pluimstrijkers en vleiers, sprooksprekers, zangers, leugenaars, roddelaars,

Maar dan...

overlijdt de vader van Johanna van Abcoude (vrouw van JvB dus),
en kunnen zij misschien toch nog erven!

**Nu wordt het verhaal pas echt spannend,
en
begint een ware soap!**

De eerste stap: toestemming van de Paus om
'scheiding ongedaan te maken'

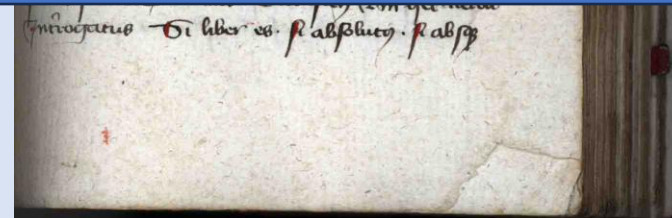
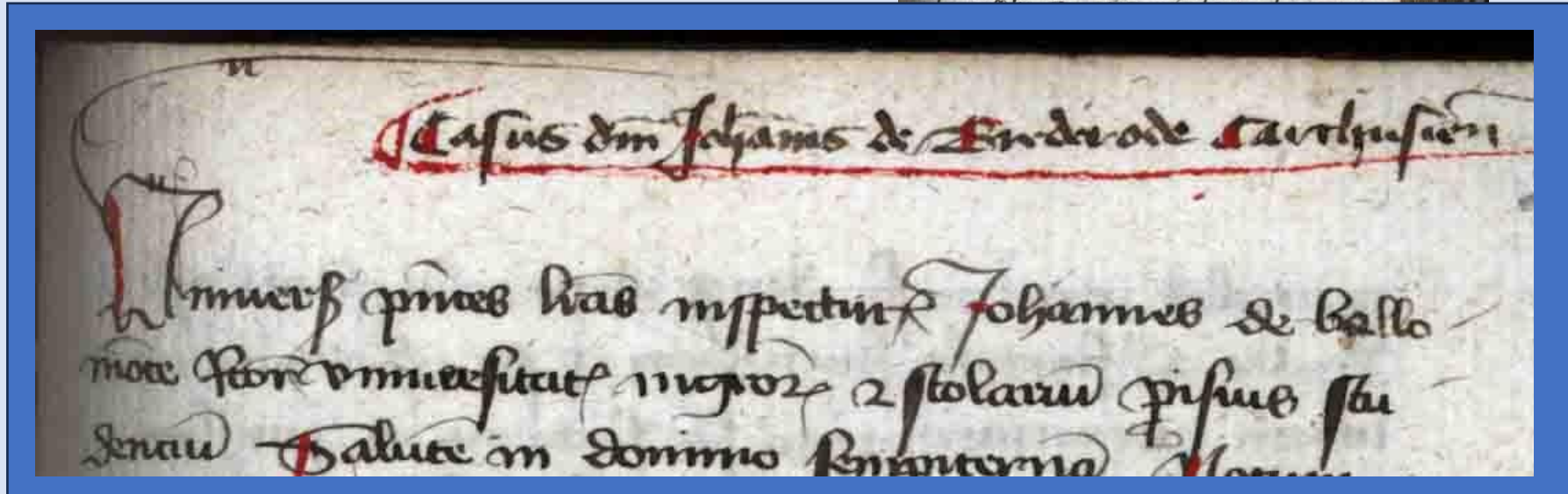
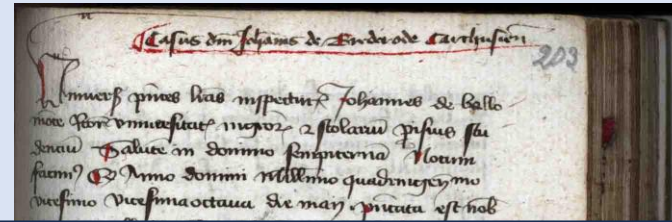

Bij aflevering van de juiste
documenten en **middelen** werd
dit geregeld!

Echter.....

De juridische strijd!

Uitspraak van graaf en bisschop betreffende het geschil tussen Jan van Brederode en Jacob van Gaasbeek

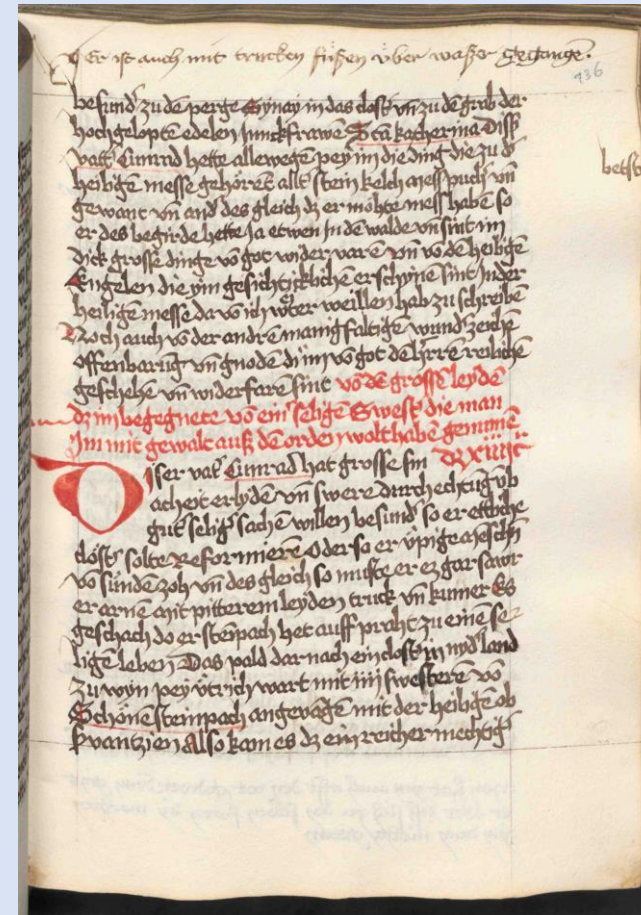
Aanvullend oordeel van kanselier Jean Gerson en de Sorbonne over - aldus het opschrift - 'De casus van heer Jan van Brederode, kartaizer'

Er is over Jans zaak tussen Parijse theologen evident breed gedelibereerd. Alles afwegende is er ten slotte geen ander oordeel mogelijk dan het navolgende, door Gerson en de rector ter afsluiting in zes kristalheldere punten samengevat. (1) Jan is nogal onbezonnen het klooster ingegaan, en dat klooster heeft hem tevens tamelijk lichtvaardig opgenomen. (2) Zijn belijdenis is niettemin bindend, naar zowel werelds als goddelijk recht. (3) Geen van de echtgenoten kan de ander daarom terughalen. (4) Geen van beiden kan dus ook persoonlijk erven; wel voor hun klooster. (5) De voormalige ridder moet dan ook onverwijld terug het klooster in om daar 'na het opnemen van het habijt, zijn verdere leven te vervolgen onder de reguliere tucht die hij beleden heeft'. (6) Zijn schulden blijven bij dit alles bestaan en dienen geleidelijk te worden afgelost.

Niet goedschiks dan maar ...

'Jan van Brederode schaakt zijne vrouw uit het klooster'

Passage uit de kroniek van Schönensteinbach over het drama met geweld in Wijk

De *Bazeler Kroniek* van de orde der Kartuizers,
waarin de overval wordt beschreven, vervolgt:

*‘En toen de woesteling zag dat hij met geen mogelijkheid de zalige
kloostervrouw terug zou kunnen krijgen zoals hij begeerde,
toen ging hij met zijn mannen oorlog maken in die contreien
over deze zaak. Vooral in de stad Wijk greep de angst om zich heen’.*

Ook vader Koenraad (van de Kartuizers) werd gemolesteerd.

Wijk viel onder het bisdom Utrecht.

Een ijlbode vertrok naar Rhenen, waar de bisschop op dat moment verbleef.

Deze sprong direct te paard en vertrok met een aantal soldaten richting Wijk.

Daar ergens in de buurt kregen ze Jan te pakken.

Jan werd weer gevangen genomen!

Enkele van zijn medestanders werden ter plekke onthoofd.

Hoe ging het verder met Jan van Brederode? (hij werd huurling en verdween uit beeld)

Slag bij Azincourt (1915)!

The Life of Henry the Fifth.

Enter Prologue.

O For a Muse of Fire, that would ascend
The brightest Heavens of Invention:
A Kingdome for a Stage, Princes to Act,
And Monarchs to behold the swelling Scene.
Then should the Warlike Harry, like himselfe,
Assume the Port of Mars, and at his heeles
(Leaping in, like Howard) should Famine, Sword, and Fire
Crouch for employment. But pardon, Gentles all:
The flut'ring airy Spirits, that haue dar'd,
On this vnworthy Scaffold, to bring forth
So great an Obiect. Can this Cocke-Pit hold
The vastie fields of France? Or may we cramme
Within this Woodden O, the very Canker
That did affright the Ayre at Agincourt?
O pardon: since a crooked Figure may
Attaine in little place a Million,
And let vs, Cyphers to this great Accompt,

On your imaginarie Forces worke.
Suppose within the Girdle of these Walls
Are now confin'd two mightie Monarchies,
Whose high, vp-reared, and abutting Fronts,
The perillous narrow Ocean parts asunder.
Teerce out our imperfektions with your thoughts:
Into a thousand parts divide one Man,
And make imaginarie Puiſſance.
Thinke when we talke of Horses, that you see them:
Printing their proud Hoofes 'till receiving Earth:
For 'tis your thoughts that now must deck our Kings,
Carry them here and there: Inumping o're Times;
Turning th' accomplishment of many yeeres
Into an Houre-glasse: for the which supplie,
Admit me Chorus to this Historie;
Who Prologue-like, your humble patience pray,
Gently to heare, kindly to iudge our Play.

Exit.

Actus Primus. Scœna Prima.

Enter the two Bishops of Canterbury and Ely.

Bish. Cant.

MY Lord, Ile tell you, that selfe Bill is vrg'd,
Which in th'elevēth yere of y' last Kings reign
Was like, and had indeede against vs past,
But that the scrambling and vnquiet time
Did push it out of farther question.

Bish. Ely. But how my Lord shall we resist it now?

Bish. Cant. It must be thought on: if it passe against vs,
We loose the better halfe of our Possession:
For all the Temporall Lands, which men deuout
By Testament haue giuen to the Church,
Would they strip from vs; being valu'd thus,
As much as would maintaine, to the Kings honor,
Full fiftene Earles, and fiftene hundred Knights,
Six thousand and two hundred good Esquires:
And to reliefe of Lazars, and weake age
Of indigent faint Soules, past corporall toyle,
A hundred Almshouses, right well supply'd:
And to the Coffers of the King beside,
A thousand pounds by th' yeere. Thus runs the Bill.
Bish. Ely. This would drinke deepe.

Bish. Cant. I would drinke the Cup and all.

Bish. Ely. But what preuention?

Bish. Cant. The King is full of grace, and faire regard.

Bish. Ely. And a true louer of the holy Church.

Bish. Cant. The courses of his youth promis'd it not.
The breath no sooner left his Fathers body,
But that his wildnesse, mortify'd in him,
Seem'd to dye too: yea, at that very moment,
Consideration like an Angell came,
And whipt th'offending Adam out of him;
Leauing his body as a Paradise,
T' inuelop and containe Celestiall Spirits.
Neuer was such a sodaine Scholler made:
Neuer came Reformation in a Flood,
With such a heedy currence scowring faults:
Nor neuer *Hub-a-headed* Wilfulnesse
So soone did loose his Seat; and all at once;
As in this King.

Bish. Ely. We are blessed in the Change.

Bish. Cant. Heare him but reason in Diuinitie;
And all-admiring, with an inward will
You would desire the King were made a Prelate:
Hear him debate of Common-wealth Affaires;
You would say, it hath been all in all his study:
List his discourse of Warre; and you shall heare
A fearefull Battaile readred you in Musique.

Turne

Hoe ging het verder met de van Brederodes?

Toen Jan in het klooster ging werd broer **Walraven** Heer van Brederode

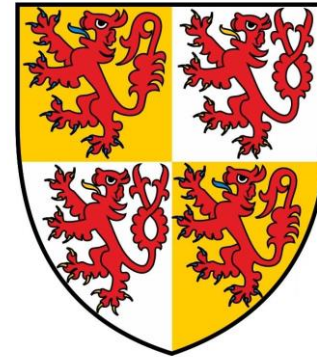
Walraven was getrouwd met Johanna van Vianen. Vanaf dat moment woonden de van Brederodes in Vianen

Walraven was nogal een woesteling en werd in strijd met van Arkels bij beleg van Gorinchem gevangen genomen

Dan wordt broer **Willem** Heer van Brederode, Hij was getrouwd met Marieke van Merwede (**leeftijd**)

Zes jaar later verkoopt Willem Marieke's erfrechten om broer Walraven vrij te krijgen

1417: van Arkels proberen Gorinchem weer te bevrijden, Walraven schiet de Graaf te hulp en komt in tweegevecht met Willem van Arkel om het leven (familiegraf in Vianen, *verhaal van de schedel*)

Familiewapen zonder barensteel, zoals aangenomen door Walraven na zijn huwelijk

De Heren van Brederode

1e – Dirk I (1180-1236)

2e – Willem (1226-1285)

3e – Dirk II (1252-1318)

4e – Hendrik I (ovl. 1345)

5e – Dirk III (1308-1377)

6e – Reinoud I (1336-1390)

7e – Jan (ca.1370-1415)

8e – Walraven I (1373-1417)

9e – Reinoud II (1415-1473)

10e – Walraven II (1455-1531)

11e – Reinoud III (ca.1492-1556)

12e – Hendrik II (1531-1568)

13e – Reinoud IV (1520-1584)

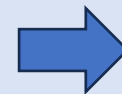
14e – Walraven III (1547-1614)

15e – Walraven IV (1596-1620)

16e – Johan Wolfert (1599-1655)

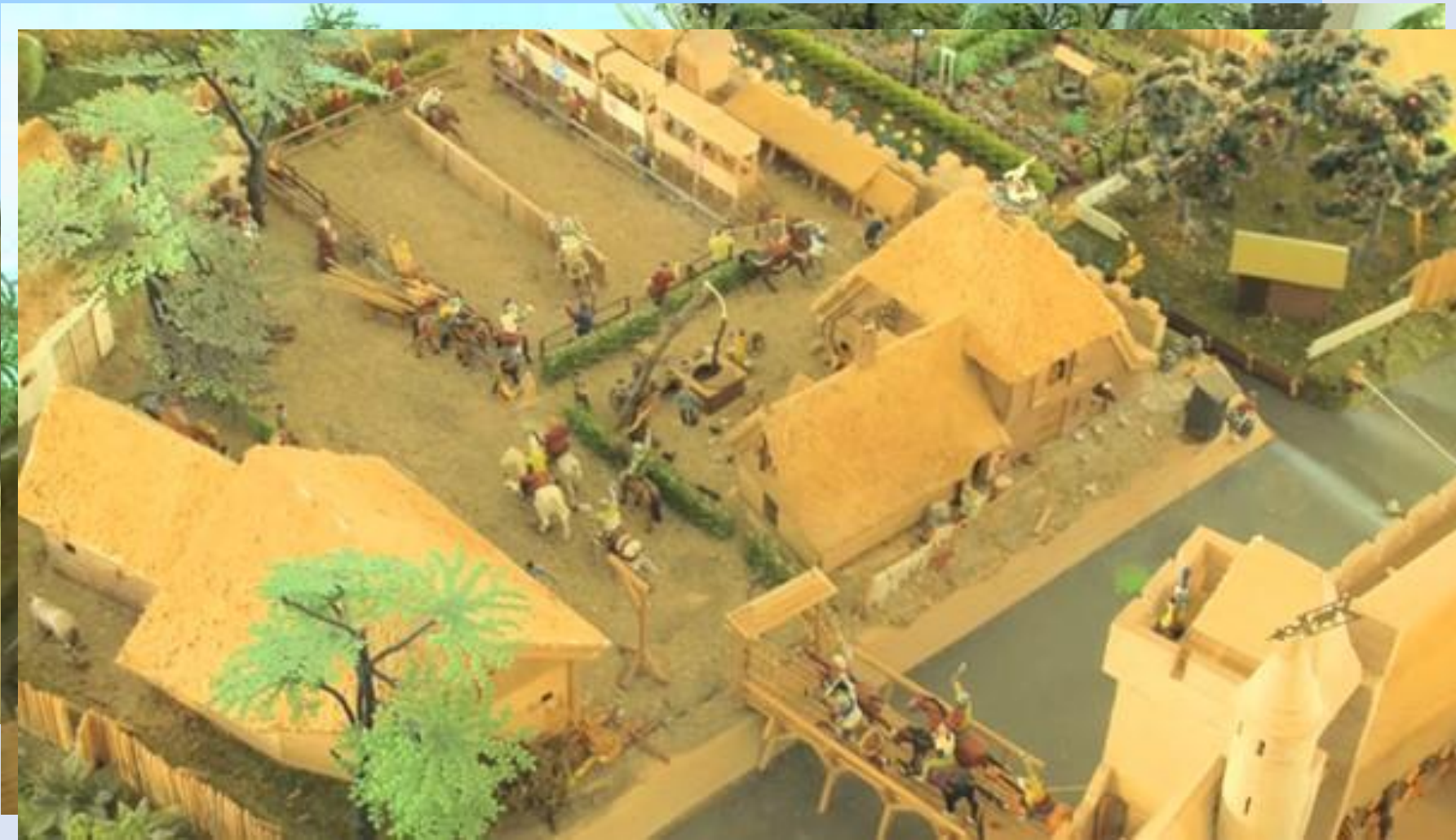
17e -Hendrik III (1638-1657)

18e – Wolfert (1649-1679)

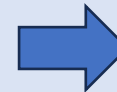

Samenvattend:

- Heel veel lokale strijd
 - Holland, Friezen, Sticht, Arkel
 - Rücksichtsloss, wreed (*verhaal klooster*)
- Vriendjespolitiek en machtsdenken
 - Theologen en juristen
 - Zelfs internationaal
- Vermenging kerk en staat (bisschop van Utrecht)
- Berekenend in huwelijkskeuzes

Interessante film over leven in Slot Brederode (heel modern)

Kasteel Brederode naar een impressie uit 1879

Ruine van Kasteel Brederode, Jacob van Ruisdaal (1655)

Aquarel van slot Brederode door Jacobus Colijns (1670)

Meindert Hobbema (rond 1660)

Piet Mondriaan (rond 1910)

☰ Libris Geschiedenis Prijs 2018: Frits van Oostrom - Nobel strev...

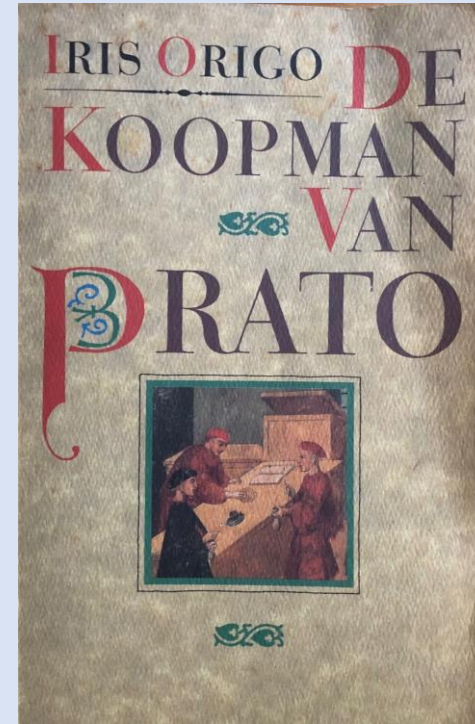
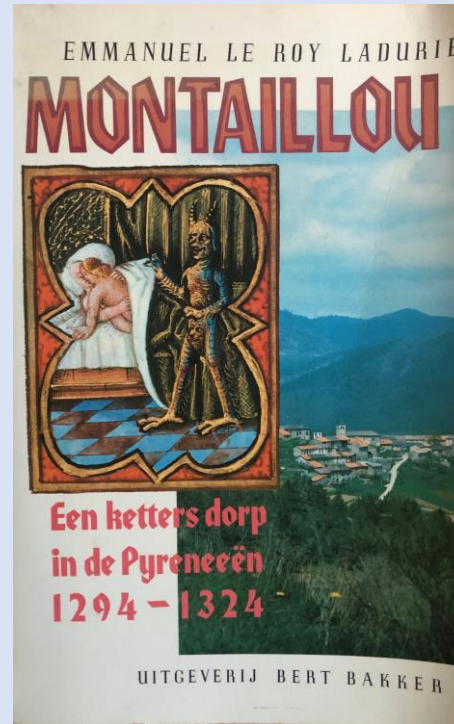
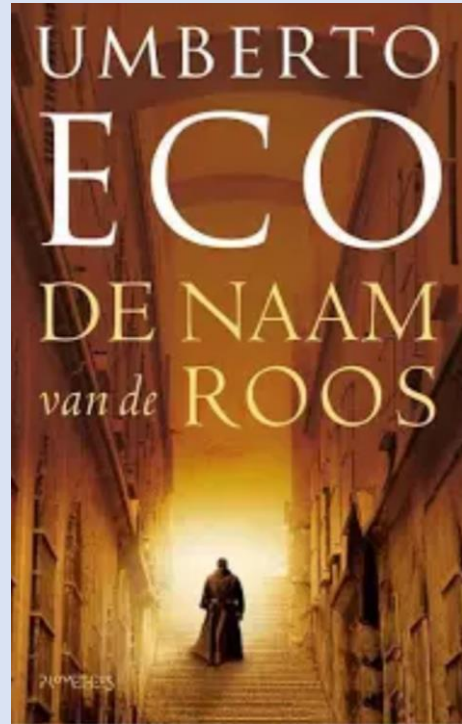

Als ik een historische roman zou hebben
geschreven met al deze verwickelingen

Vragen /discussie:

- Heeft het nog wel zin zo'n hoop stenen te bewaren?
- Of kunnen we die mooie locatie beter gebruiken voor complex van chique appartementen voor ouderen?
 - (doorstroming enz.)
- Wordt op school wel genoeg aandacht gegeven aan (lokale) geschiedenis?

- **Bruno van Keulen** ([Keulen](#), ca. [1032](#) - [Serra San Bruno](#), [1101](#)) is een [Duitse heilige](#). Hij gaf ongeveer twintig jaar les aan de beroemde kathedraalschool van [Reims](#). Onder zijn leerlingen was de latere [paus Urbanus II](#). Hij was in [1080](#) in beeld als mogelijke [aartsbisschop](#) van Reims, maar hij trok hij zich terug in het [klooster](#) van [Robert van Molesme](#), de stichter van de [cisterciënzers](#). [Hugo van Grenoble](#) schonk hem in 1084 een onherbergzaam stuk land in de Franse Alpen, "[Grande Chartreuse](#)", om als kluizenaar te gaan leven met zes metgezellen. Hier ontstond het moederklooster waarnaar de orde der [kartuizers](#) genoemd is.
- In [1090](#) werd Bruno door paus Urbanus II als adviseur naar [Rome](#) geroepen, waar hij in de ruïnes van de [Thermen van Diocletianus](#) leefde. Daarna leefde hij nog in het kartuizerklooster *Santa Maria degli Angeli*. Later vertrok hij naar [Squillace](#) in [Calabrië](#), waar hij in 1101 stierf.
- Hij is in 1623 [heilig verklaard](#), maar zijn cultus werd al in [1514](#) toegestaan voor kartuizerkloosters. Zijn naamdag is op [6 oktober](#). De kloosters die onder zijn naam werden gesticht, zijn niet talrijk, maar worden alom bewonderd om hun vasthoudendheid aan leer en [observantie](#). De [monniken](#) dragen een wit [habijt](#) met een [scapulier](#) dat afwijkt van de meeste andere doordat het aan beide zijden met een brede strook stof verbonden is (zie afbeelding). Kartuizers dragen geen [kovel](#).